

БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
АГРОБІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СТАЛИЙ РОЗВИТОК ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА» Галузь знань: Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина Спеціальність: Н4 Лісове господарство Освітня програма – «Лісове господарство»
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Компонент освітньої програми	обов'язковий
Кількість кредитів ECTS /загальна кількість годин	3 кредити /90 годин
Семестр	1
Форма контролю	екзамен
Мова викладання	українська
Профайл викладача 	Мазепа Василь Григорович Посада: професор кафедри лісового господарства https://orcid.org/0000-0003-2149-3409 https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=new_profile&hl=uk Вчене звання: професор Науковий ступінь: доктор сільськогосподарських наук Робоче місце: навчальний корпус № 1 (пл. Соборна, 8/1), 36 ауд. E-mail: vasyl.mazepa@gmail.com
Опис дисципліни	На вивчення дисципліни для денної форми навчання виділено всього 90 академічних годин (3 кредити ECTS), у т. ч. аудиторних – 28 годин (лекції – 14, практичні заняття – 14), самостійна робота студентів – 62 години.
Передумови для вивчення дисципліни	Освітній компонент «Сталий розвиток лісового господарства» базується на знаннях, отриманих здобувачами під час освоєння навчальних дисциплін освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр».
Мета вивчення дисципліни	Курс спрямовано на формування базових знань з проблем антропогенного впливу людини на навколишнє природне середовище, необхідних для прийняття рішень у подальшій професійній діяльності згідно з принципами сталого розвитку.
Формат дисципліни	Для денної форми навчання – формат <i>face-to-face</i> із застосуванням мультимедійних засобів. За необхідності (індивідуальний графік, дистанційна форми навчання та ін.) – змішане навчання з використанням навчальної платформи <i>Moodle</i> , сервісів <i>ZOOM</i> , <i>Google Meet</i> , мобільних додатків.
Компетентності відповідно до Стандарту вищої освіти	ІК. Здатність розв'язувати практичні проблеми і складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері лісового і мисливського господарства. ЗК 1. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. ЗК 7. Здатність працювати в міжнародному контексті.

	СК 1. Здатність критично осмислювати проблеми лісового господарства й дотичні міждисциплінарні проблеми та приймати ефективні рішення щодо їх вирішення. СК 2. Здатність забезпечувати сталий розвиток лісового господарства. СК 5. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі лісового господарства у широких або мультидисциплінарних контекстах. СК 6. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед населення для формування в них екологічного мислення, свідомості та відповідальності за стан довкілля.
Програмні результати навчання відповідно до Стандарту вищої освіти	ПРН 1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері лісового господарства та є основою для оригінального мислення, забезпечення сталого розвитку та проведення досліджень. ПРН 3. Приймати ефективні рішення з питань лісового господарства, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати його розвиток; визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень. ПРН 4. Відшуковувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані ПРН 5. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері лісового господарства та у ширших контекстах, забезпечувати якість, оцінювати ефективність і результативність діяльності. ПРН 6. Оцінювати стан лісових фітоценозів, лісові ресурси в конкретних лісорослинних умовах, їх потенціал та прогнозувати можливості використання. ПРН 9. Визначати критерії ефективності та обирати оптимальну стратегію ведення лісового господарства залежно від зовнішніх та внутрішніх умов. ПРН 10. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань лісового господарства та дотичних проблем до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.
Структура курсу	<i>Змістовий модуль 1. Екологічні засади стратегії сталого розвитку.</i> Тема 1.1. Принципи академічної доброчесності. Основні поняття і визначення сталого розвитку. (12 год.) Тема 1.2. Поняття про системи. Принципи функціонування лісових екосистем. (10 год.) Тема 1.3. Механізми стійкості лісових екосистем. Основи еволюційного вчення про лісові екосистеми. Глобальні екологічні проблеми людства. (15 год.) <i>Змістовий модуль 2. Соціально-економічні засади стратегії сталого розвитку.</i> Тема 2.1. Закономірності взаємодії людини і природи. (13 год.) Тема 2.2. Criteria and indicators of sustainable forest management and analysis of their reflection in Ukrainian legislation ensuring the conservation of biodiversity in forests. (13 год.) Тема 2.3. Принципи управління лісами на засадах сталого розвитку. (16 год.) Тема 2.4. Особливості концепції освіти для сталого розвитку лісового господарства. (12 год.)
Методи навчання	Розкриття навчального матеріалу супроводжується візуальними засобами (презентаціями, схемами, картами, аналітичними таблицями), що сприяє глибшому засвоєнню теоретичних основ сталого розвитку лісового господарства. Обговорення проблемних питань стимулює розвиток критичного мислення та формування власної позиції щодо екологічних,

	економічних і соціальних аспектів сталого ведення лісового господарства. Виконання практичних завдань індивідуально та в малих групах, підготовка доповідей, презентацій та есе розвиває вміння аналізувати сучасні підходи до управління лісовими ресурсами, оцінювати ефективність екологічно збалансованих практик, застосовувати принципи сталого розвитку у виробничій діяльності та формулювати обґрунтовані висновки щодо збереження і раціонального використання лісів у довгостроковій перспективі.
Політика курсу	• Середовище в аудиторії – дружнє, творче, відкрите до конструктивної критики. • Виконання завдань, передбачених програмою, з дотриманням дедлайнів. • Відпрацювання пропущених занять – відповідно до графіку консультацій викладача. • Порушення принципів академічної доброчесності – підстава для негативного оцінювання роботи здобувача. • Методи і критерії оцінювання – підсумковий контроль навчальної діяльності здобувачів здійснюється у формі екзамену за результатами поточного та рубіжного контролю і передбачає обов’язкову присутність здобувачів. Результати екзамену оприлюднюються в електронному журналі академічної групи. Поточний та рубіжний контроль здійснюють за десятибальною шкалою. Результати оцінювання здобувача виставляють в електронний журнал АСУ БНАУ, які автоматично переводяться у 100-бальну шкалу відповідно до розподілу балів за окремі види робіт. Максимально можлива кількість балів: практичні заняття – 30; самостійна робота – 30, модульний контроль – 10, екзамен – 30. • Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній / інформальній освіті здійснюється відповідно до чинного Положення https://education.btsau.edu.ua/sites/default/files/DOC/pologenua/polog_neformal_osvita_2024.pdf.
Рекомендовані джерела інформації	Основна література 1. Боголюбов В.М., Клименко М.О., Мельник Л.Г., Ракоїд О.О. Стратегія сталого розвитку: підручник. За редакцією професора В.М. Боголюбова. К., ВЦ НУБІПУ, 2018. 446 с. (https://surl.lu/noravb). 2. Коваленко І.М. Лісова екологія з основами лісовідновлення та лісорозведення: підручник. Суми: ПФ «Видавництво «Університетська книга». 2018. 240 с. (https://surl.li/xxbihv). 3. Мазепа В.Г., Новак А.А. Регіональне лісівництво: підручник. Львів: Сполом, 2023. 182 с. (https://surl.cc/trjjnl). 4. Мазепа В.Г., Турко В.М., Сірук Ю.В., Курбет Т.В. Регіональне та соціальне лісівництво: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Житомир : Державний університет «Житомирська політехніка», 2023. 137 с. (https://surl.li/uoqvvn). 5. Миклуш С.І. та ін. Основи лісгосподарювання : навчальний посібник. За ред. проф. Ю.М. Дебринюка. Львів: ТзОВ «Галицька Видавнича Спілка», 2022. 824 с. (https://surl.li/chhpdu). 6. Хрик В.М., Кімейчук І.В. Лісівництво: навчальний посібник для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 205 «Лісове господарство». Біла Церква, РВІКВ, Сектор оперативної поліграфії БНАУ, 2021. 444 с. (http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/8547). 7. Хрик В.М., Мазепа В.Г., Кімейчук І.В., Левандовська С.М., Ситник О.С. Сталий розвиток лісового господарства: навчальний посібник для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності Н4

«Лісове господарство». Біла Церква. «ФОП Середняк Т.К.». 2025. 288 с. (<http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/14089>).

Допоміжна література

1. Кімейчук І.В. Оцінка екологічної безпеки лісівничих заходів на об'єктах лісокультурної спадщини. *Науковий вісник НУБіП України*. 2017. Вип. 278. С. 132–144. (<http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/12395>).
2. Кімейчук І.В. Оцінка перспективності використання еколого-географічних культур в умовах змін клімату. *Науковий вісник НУБіП України*. 2018. Вип. 288. С. 49–59. (<https://surl.li/jodeyt>).
3. Кімейчук І.В. Перспективи економічної оцінки екосистемних функцій лісів ВП НУБіП України «Боярська лісова дослідна станція». *Збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції «Капіталізація аграрних підприємств та їх інвестиційне забезпечення» з нагоди 85-ї річниці від дня народження доктора економічних наук, професора, член-кореспондента НААН Підлісецького Гліба Макаровича (1937–2013)*, 8 вересня 2022 р., м. Київ. Національна академія аграрних наук України, Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки». С. 250–256.
4. Крамарець В.О., Криницький Г.Т., Король М.М., Лавний В.В. Адаптація соснових насаджень до змін клімату (на прикладі філії «Рава- Руське ЛГ»). *Науковий вісник НЛТУ України*. 2023. Т. 33, № 6. С. 13–21. (<https://nv.nltu.edu.ua/index.php/journal/article/view/2544>).
5. Лісовий кодекс України: закон України від 21 січня 1994 № 3852-XII (в редакції від 16 січня 2020 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12>.
6. Порядок денний на XXI століття. URL: <https://surl.lu/irgzqp>.
7. Про схвалення Державної стратегії управління лісами України до 2035 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 р. № 1777-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-derzhavnoyi-strategiy-a1777r>
8. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ Президента України від 30 вересня 2019 р. № 722/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>
9. Хрик В.М., Мазепа В.Г., Левандовська С.М., Ситник О.С., Кімейчук І.В. Лісогосподарське виробництво та його роль у сталому розвитку: економічні аспекти природокористування. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: «Економічні науки». 2024. № 6 (86), т. 1. С. 146–156. <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2024-6-10100.0>.
10. Хрик В.М., Ситник О.С., Кімейчук І.В., Лозінська Т.П., Масальський В.П. Прогнозування розвитку збудників хвороб і шкідників на підставі кліматичних змін. *Лісівництва та агролісомеліорація*. 2024. Вип. 145. С. 134–142. <https://doi.org/10.33220/1026-3365.145.2024.134>.
11. Шершун М.Х. Концептуальні основи збалансованого природокористування в лісовому господарстві. URL : <http://econ.f.at.ua>.
12. Шубалий О.М., Гордійчук А.І., Косінський П.М. Електронний посібник з дисципліни «Економіка сталого розвитку». Луцьк. 2022. URL: <https://surl.li/oobobx>.
13. Khryk V., Mazepa V., Sytnyk O., Levandovska S., Kimeichuk I. (2024). Evaluation of the effectiveness of implementing measures to preserve natural resources in the context of sustainable development. *Scientific Reports of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, 20(4), 106–118. <https://doi.org/10.31548/dopovid/3.2024.106>.

14. MCPFE. Improved pan-european indicators for sustainable forest management as adopted by the MCPFE Expert Level Meeting, Vienna (Austria). 2002. URL: www.mcpfe.org.
15. Sytnyk, O., Kimeichuk, I. (2025). Innovative approaches to standardisation in forest commodity science: Trends and prospects. *Scientific Reports of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, 21(3), 24-36. doi: 10.31548/dopovidi/3.2025.24.

Адреси сайтів в INTERNET

1. Архів наукових журналів і книг. JSTOR. URL: <https://www.jstor.org/>.
2. База даних для наукових статей та рецензій Web of Science. URL: <https://www.webofscience.com/>.
3. База даних наукових статей і рецензій Scopus. URL: <https://www.scopus.com/>.
4. Веб-сторінка Державного комітету статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua/.
5. Веб-сторінка Верховної Ради України URL : <http://zakon.rada.gov.ua/>.
6. Відкритий доступ до статей і досліджень з екології. BMC Ecology. URL: <https://bmcecol.biomedcentral.com/>.
7. Дослідження, статті та інші академічні ресурси. URL: <https://3.academia.edu/>.
8. Доступ до наукових статей і досліджень. National Center for Biotechnology Information (NCBI). URL: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/>.
9. Економіка природокористування і сталий розвиток: науковий журнал. URL: <https://surl.li/tbqvov>.
10. Концепція сталого розвитку та проблеми функцій сучасних держав. URL: <http://uk.wikipedia.org/wiki/>.
11. Наукова бібліотека Білоцерківського НАУ. URL: <https://library.btsau.edu.ua/>.
12. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
13. Національна бібліотека України ім. Ярослава Мудрого. URL: <https://nlu.org.ua/>.
14. Платформа для академічних публікацій та статей у вільному доступі. ResearchGate. URL: <https://www.researchgate.net/>.
15. Платформа для відкритого доступу до журналів з різних наукових напрямів. Open Access Journals. URL: <https://www.openaccessjournals.com/>.
16. Платформа для доступу до наукових публікацій і книг. SpringerLink. URL: <https://link.springer.com/>.
17. Пошук наукових статей та монографій. Google Scholar. URL: <https://scholar.google.com.ua/schhp?hl=uk>.
18. Ресурс для освітніх матеріалів і досліджень. ERIC (Education Resources Information Center). URL: <https://eric.ed.gov/>.
19. Ресурс для пошуку статей і журналів з відкритим доступом. Directory of Open Access Journals (DOAJ). URL: <https://doaj.org/>.
20. Сталий розвиток лісового господарства в Україні. URL: <http://sfmu.org.ua/ua/forestcertification>.
21. Стратегія соціально-економічного розвитку України. URL: <http://ukrkniga.org.ua/ukrkniga-text/749/3/>.
22. Що таке Цілі сталого розвитку?. URL : <https://surl.lt/ezvrjl>.
23. Офіційний сайт Державного агентства лісових ресурсів України. URL: <https://forest.gov.ua/>.
24. Проект ПРООН «Муніципальна програма врядування та сталого

	розвитку». URL: http://msdp.undp.org.ua. 25. FSC around the world. URL: http://www.fsc.org/. 26. FSC Ukraine. URL: https://ua.fsc.org/ua-ua. 27. Human Development Report. URL: Access mode: http://hdr.undp.org/default.cfm. 28. Ministerial conferences on the Protection of Forests in Europe. URL: http://foresteurope.org/ministerial_conferences. 29. Programme for the Endorsement of Forest Certification. URL: http://www.pefc.org.
--	---